

Första Söndagen i Stora fastan

Kampen mot frestelsen – Jesu frestelses söndag

1 Mos. 3:1-21; 2 Kor. 6:1-10; Matt. 4:1-11; Ps. 91:1-14

Fastetiden som vi nu är inne i har en direkt koppling till den tid, de fyrtio dagar och nätter, då Jesus, efter sitt dop i Jordan, drog sig tillbaka till öknen för att förbereda sig inför sin offentliga gärning.

Fastetiden är, precis som för Kristus Jesus, en tid av prövning under vilken vi i stor medvetenhet tränar oss i att stå emot frestelser. Prövning är av godo och vår Herre utsätter oss inte för större prövningar än Han vet vi klarar av. Prövningarna kan ses som ett vaccin mot den ondes försök att, genom frestelser, nå vår själ.

Ett vaccin, utan att dra allt för långtgående paralleller, skall förhindra sjukdomsutbrott. Effekten av detta vaccin, fastans askes, är dock inte bestämd av forskare och laboratoriepersonal, utan av synergien mellan Guds nåd och vår vilja att ta emot den. Med andra ord: vaccinetts effekt beror på vår vilja att göra Guds vilja.

Vad är det då dessa livets prövningar och fastetidens askes skall skydda oss emot? När vi idag hör Evangeliet om hur Jesus frestas av djävulen är det en rad mycket specifika och ömma punkter i människan den onde trycker på. Vi får inte glömma att Kristus är fullt ut människa, dock född och inte skapad och dessutom helt utan synd.

Frestaren kom fram till den hungrande Jesus och sade: "Om du är Guds Son, så befall att de här stenarna blir bröd." Jesus svarade: "Det står skrivet: Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun."¹

Detta aktualiserar det faktum att människan är en Guds skapelse och att hon enbart lever; existerar, tack vare Guds godhet och vilja. Det belyser också att vi har behov, inte bara av lekamlig föda utan också av andlig mat. Detta vill att vi lär oss att ha fokus på sådan näring som mättar själen och att vi inte fixerar oss vid sådant som, i ett absolut överlevnadsperspektiv, inte ger någon näring.

"Sedan tog djävulen honom till den heliga staden och ställde honom på tempelmurens utsprång och sade: 'Om du är Guds Son, så kasta dig ner! Det står ju skrivet: Han skall ge sina änglar befallning om dig, och de skall bära dig på händerna, så att du inte stöter din fot mot någon sten.' Jesus sade till honom: 'Det står också skrivet: Du skall inte fresta Herren, din Gud.'"²

Att ens tänka tanken att man, som människa, skall kunna rädda sig själv är tecken på högmod, stolthet. Kristus Jesus, som sann människa och sann Gud, hade säkert – precis som med att förvandla stenar till mat – lyckats befalla änglarna att bära honom. Men då hade Han satt sig över Faderns vilja att en sten är en sten och att räddningen är av Gud. Inte av människa. Inte ens vår Herre, Jesus Kristus, satte sig – som människa – över Gud Fadern.

¹ Matt 4:3-4

² Matt 4:5-7

Att tro sig stå över Gud Skaparen, är det i särklass allvarligaste symptom på vårt tillstånd; den sjuka som kallas synd och som är vår bortvändhet. En sten är en sten och då vi, i vårt högmod, försöker att förändra skapelsens ordning, lägger vi ytterligare sten på vår redan tunga börda – att vara människor och förvalta Guds skapelse.

”Därefter tog djävulen honom upp på ett mycket högt berg och visade honom alla riken i världen och deras härlighet. Och han sade: ’Allt detta vill jag ge dig, om du faller ner och tillber mig.’ Då sade Jesus till honom: ’Gå bort, Satan! Ty det står skrivet: Herren, din Gud, skall du tillbe, och endast honom skall du tjäna.’”³

Är det annorlunda för oss? Är det inte precis det vi får höra, då vi frestas? Se på allt vackert som finns; se allt du kan smycka dig med; se allt du kan uppnå av status, positioner och makt; se så många som kan beundra dig. Det enda du behöver göra är att falla för frestelsen. Och när du sedan kliver in i hjulet för att uppnå allt detta, innebär det inget annat än en enda lång tillbedjan och dyrkan av Satan, splittraren, han som ökar avståndet mellan människa och Gud.

Nej, det är inte annorlunda för oss. Frågan är snarare om vi är så intressanta för Satan att han låter sig märkas. Frågan är om vi över huvud taget ser och märker honom? Det finns femtio nyanser av honom, och fler. Men han vill inte synas, vill inte märkas. Satan vill få oss att tro att han inte finns. Det ligger i hans natur att få oss att vilja göra saker, begå handlingar, tänka tankar som blir till hinder på vår väg mot målet. Och hade vi sett, eller märkt honom; hade han låtit meddela att frestelserna är hans verk, så hade vi inte låtit oss fastna i snaran.

Det kan liknas vid sjukhussjukan som härjar på lasarettet där vi läggs in för att bli friska. Vi ser inte bakterierna och de metoder som används för att hålla dem borta kan vara överksamma, bristfälliga eller helt frånvarande. De är just så osynliga de är och vi märker inte då de ger sig på vår redan sjuka kropp. Inte förrän det är för sent. Vi får mediciner på sjukhuset för vår sjukdom, men äts samtidigt upp av det osynliga som leder till döden.

Kyrkan är en plats för läkande. Kyrkans uppgift är att hela, ja helga oss; hjälpa oss att nå fram till likhet med Gud. Vad händer om vi inte ser mörkrets bakterier? Det hade varit som att på söndagen höra Herrens läkande Evangelium men sedan gå ut och gör tvärt om. Det hade varit som att få del i det heliga och frälsande altarets sakrament men sedan hålla sig borta från botens sakrament; bikten, i vilket vi enskilt, inför Gud, erkänner vår egen delaktighet i världens synder och bortvändhet från Gud.

Det är den osynlige som ger sig på oss och vars mål är att hindra oss från delaktighet, helhet och helighet. Det är splittraren som drar oss bort från gemenskapen med Gud.

Kan det vara så att vi, medvetet eller omedvetet, undviker att se sådant vi inte vill se? Blundar vi för att sjukhussjukan existerar? Då någon dör av dessa bakterier kan vi antingen, av okunnighet, skylla döden på något annat, eller medvetet försöka prata bort såväl hot som död. Men döden inträffade likafullt. Vi måste se för att kunna stå emot; vi måste ta av oss skyggglappar och ögonbindlar redan här i porten.

³ Matt 4:8-10

Om kampen mot bakterierna på våra lasarett kan sägas följande:
Bara den som vill dölja sanningen säger att sjukhussjukan inte finns.
Bara den som slåss mot bakterierna är medveten om dess hot.
Den okunnige eller likgiltige faller för det osynliga hotet.

Om kampen mot frestelsen i världen, kan sägas:
Bara den som inte söker det heliga hela säger att Satan, splittraren, inte finns.
Bara den som själv kämpar för att hela, märker slitningens kraft.
Bara den som avsäger sig mörkret, blir ett intressant mål för ljusets fiende.
Den likgiltige är redan fast i frestarens garn.

Vår Herre, Jesus Kristus, sökte sig ut i öknen i fyrtio dagar och fyrtio nätter. Han prövades som människa och mötte ondskan ansikte mot ansikte. Satan slog mot människans svaga punkter – fåfången, högmodet, själviskheten och lustan – för att försöka få Jesus på fall. Men vår Herre visade att människan, genom att inte sätta sig upp mot Gud utan åkalla Hans namn, kan stå emot mörkret.

Det är Honom, vår Herre och Frälsare, vi följer. Det är han som är vägen till helhet, helighet och gemenskap med Gud, vår Fader.